

Література

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV (із змін. та допов.) // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, № 19-20, № 21-22. – Ст. 144.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV (із змінами) // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст. 356.
3. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України / за заг. ред. Г. Л. Знаменського, В. С. Щербини; кол. авт.: О. А. Беляневич, О. М. Вінник, В. С. Щербина та ін. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 720 с.
4. Господарське право України: підручник / В. М. Гайворонський, В. П. Жушман та ін. – Х.: Право, 2005. – 384 с.

УДК 346:629.75 (043.2)

Дмитришина В. А., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Козирева В. П., к.ю.н., доцент

ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖІВ АВІАЦІЙНИМ ТРАНСПОРТОМ ЯК ВИД ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В сучасному житті транспорт є однією з найважливіших галузей суспільного виробництва. Він покликаний задовольняти потреби населення та народно-господарського комплексу в перевезеннях.

Сутність економічних відносин, які виникають у процесі здійснення перевезення вантажів, полягає у тому, що вони є продовженням процесу виробництва. Транспорт, як самостійна галузь народного господарства України, не може існувати поза виробництвом, він виконує функцію переміщення результатів останнього – продукції виробничо-технічного призначення та виробів народного споживання. Сьогодні основу функціонування транспортного комплексу України становлять ринкові відносини, найважливішими елементами яких є демонополізація, цивілізована конкуренція, рівність структур усіх форм власності та розширення сфери застосування приватного капіталу.

Перевезення вантажів – один з видів господарської діяльності, яка здійснюється суб'єктами господарювання, спрямована на надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність. Цей вид діяльності може здійснюватися як з метою одержання прибутку, так і без такої мети (наприклад, морські та повітряні судна можуть використовуватися для перевезень у наукових, навчальних цілях або під час несення спеціальної державної служби тощо). У першому випадку перевезення вантажів є різновидом комерційної господарської діяльності, а в другому –

різновидом некомерційної господарської діяльності [4].

Господарський кодекс України дає перелік тих видів транспорту, які здійснюють перевезення вантажів, а саме: вантажний залізничний транспорт, автомобільний вантажний транспорт, морський вантажний транспорт та вантажний внутрішній флот, авіаційний вантажний транспорт, трубопровідний транспорт, космічний транспорт та інші види транспорту [1].

Сферу господарських відносин, які виникають у процесі перевезення вантажів, становлять господарсько-виробничі (виникають при укладенні та виконанні договору перевезення вантажу), організаційно-господарські (наприклад, планування, ліцензування діяльності підприємств транспорту щодо здійснення перевезень вантажів) та внутрішньогосподарські (наприклад, відносини, що виникають між авіакомпанією та її представництвом або філією в іншому населеному пункті) відносини.

Основним засобом регулюючого впливу держави на діяльність суб'єктів господарювання, що здійснюють перевезення вантажів, є ліцензування такої діяльності.

Перевезенням визнається господарська діяльність, пов'язана з переміщенням продукції виробничо-технічного призначення та виробів народного споживання залізницями, автомобільними дорогами, водними та повітряними шляхами, а також транспортування продукції трубопроводами.

У статті 6 Закону України «Про транспорт» закріплені основи господарської діяльності підприємств транспорту. Перевезення пасажирів, вантажів, багажу та пошти, надання інших транспортних послуг, експлуатація і ремонт шляхів сполучення здійснюються залізницями, пароплавствами, суб'єктами господарювання у морських портах, автомобільними, авіаційними, дорожніми підприємствами та організаціями, якщо це передбачено їх статутами [2].

Залежно від виду транспорту, яким передбачається систематичне перевезення вантажів, укладаються такі види довгострокових договорів:

- довгострокові – на залізничному і морському транспорті;
- навігаційний – на річковому транспорті (внутрішньому флоті);
- спеціальний – на повітряному транспорті;
- річний – на автомобільному транспорті.

Умови перевезення вантажів окремими видами транспорту, а також відповідальність суб'єктів господарювання за цими перевезеннями визначаються транспортними кодексами, транспортними статутами та іншими нормативно-правовими актами. Сторони можуть передбачити в договорі також інші умови перевезення, що не суперечать законодавству, та додаткову відповідальність за неналежне виконання договірних зобов'язань (ст. 307 ГКУ) [1].

Існує низка нормативно-правових актів, які регулюють перевезення вантажу авіаційним транспортом, зокрема: Правила повітряних перевезень вантажу, Закон України «Про Державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації», Повітряний кодекс України тощо.

«Повітряне перевезення – транспортування вантажів повітряним транспортом, включаючи період, коли товари перебувають під контролем перевізника як повітряного перевізника. Перевезення може бути міжнародним та внутрішнім» [3].

Як висновок, можна зауважити, що перевезення вантажу – це ніщо інше як вид господарської діяльності, що забезпечує економічний розвиток окремих країн та світової економіки в цілому.

Література

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>.

2. Про транспорт: Закон України від 10 листопада 1994 р. № 232/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 51. – Ст. 446.

3. Про затвердження Правил повітряних перевезень вантажів: наказ Міністерства транспорту України від 14 березня 2006 р. № 793 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0705-06>

4. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України / кол. авт.: Знаменський Г. Л., Хахулін В. В., Щербина В. С. та ін.; за заг. ред. В. К. Макутова. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 765 с.

УДК 349.42(73)(043.2)

Дудник Н. С., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Беззубов Д. О., д.ю.н., доцент

АГРАРНЕ ПРАВО ТА ЗАКОНОДАВСТВО США

Вагоме місце в економічній політиці США відіграє аграрне право, а саме розвиток сільського господарства на основі створення та формування законодавчої бази, та контролю даної сфери діяльності з боку держави.

Аграрне право США вийшло за рамки цивільного права і являє собою в основному федеральне публічне законодавство, зосереджене в декількох розділах Зводу законів США, де регулюється використання державних земель, лісів, вод, розвиток сільськогосподарської інфраструктури.

Виокремлюють дві концепції розвитку аграрного права США. Перша концепція – спирається на сферу дії аграрних відносин. Вона підкреслює, що аграрне право являє собою особливу сферу відносин, яка діє лише в